

Regulacje Rynku Towarów Giełdowych

Organizacja i zasady obrotu

Biuro Operacji Giełdowych

Agenda

- ❖ Organizacja notowań na Rynku Towarowym
- ❖ Rynek Dnia Następnego
- ❖ Rynek Dnia Bieżącego
- ❖ Rynek Dnia Następnego gazu
- ❖ Rynek Dnia Bieżącego gazu
- ❖ Rynek Praw majątkowych
- ❖ Rynek Towarów Rolno-Spożywczych

Organizacja notowań na Rynku Towarów Giełdowych

Rynek Towarów Giełdowych

	RDB	RDN
Energia elektryczna	Kontrakty godzinowe	Kontrakty godzinowe, blokowe
Gaz ziemny	Kontrakt godzinowy	Kontrakty blokowe
Prawa majątkowe	Transakcje na rynku spot są zawierane w ramach transakcji sesyjnych i pozasesyjnych	
Rejestr świadectw pochodzenia	Prowadzenie rejestru świadectw pochodzenia	

Dokumenty określające zasady funkcjonowania Rynku Towarów Giełdowych:

1. Regulamin obrotu Rynku Towarów Giełdowych Towarowej Giełdy Energii S.A. – Regulamin RTG
2. Szczegółowe zasady obrotu i rozliczeń dla energii elektrycznej na Rynku Dnia Następnego
3. Szczegółowe zasady obrotu i rozliczeń dla energii elektrycznej na Rynku Dnia Bieżącego
4. Szczegółowe zasady obrotu i rozliczeń dla gazu na Rynku Dnia Następnego i Bieżącego gazu
5. Szczegółowe zasady obrotu i rozliczeń dla Praw Majątkowych do Świadectw Pochodzenia dla energii elektrycznej wyprodukowanej w Odnawialnych Źródłach Energii
6. Szczegółowe zasady obrotu i rozliczeń dla Praw Majątkowych do Świadectw efektywności energetycznej
7. Szczegółowe zasady obrotu i rozliczeń dla Praw Majątkowych do Świadectw Pochodzenia Biogazu
8. Regulamin Rynku Towarów Rolno – Spożywczych Towarowej Giełdy Energii S.A.
9. Szczegółowe warunki dostępu do systemów informatycznych giełdy
10. Szczegółowe zasady obliczania wysokości i pobierania opłat przez Towarową Giełdę Energii S.A.
11. Szczegółowe zasady anulowania transakcji

Rynek Dnia Następnego

Przedmiotem obrotu na Rynku Dnia Następnego jest energia elektryczna z dostawą fizyczną.

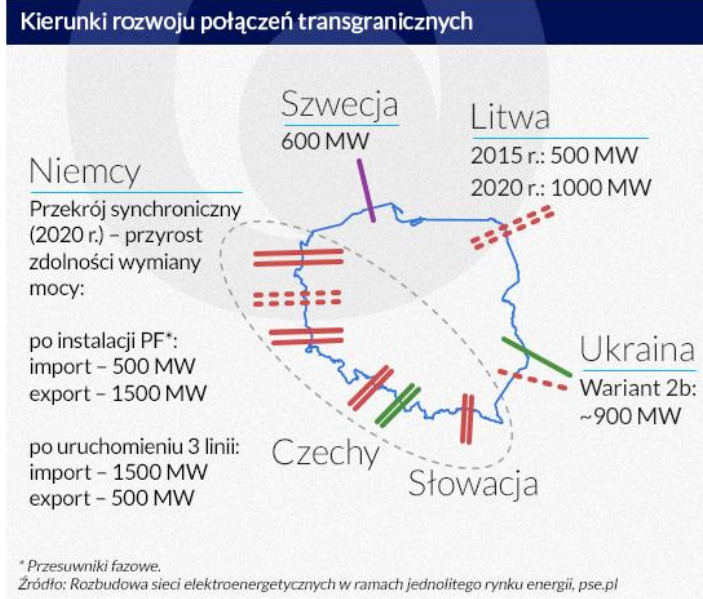
Notowania prowadzone są na następujących instrumentach:

- ❖ Instrumenty godzinowe (RDN, DAM) – 1 kontrakt odpowiada dostawie 1MWh energii w konkretnej godzinie
- ❖ Instrumenty blokowe: BASE, PEAK, OFFPEAK, BASE_WEEKEND, PEAK_WEEKEND, OFFP_WEEKEND – jeden kontrakt odpowiada dostawie 1MWh energii w każdej godzinie okresu instrumentu, np. dla instrumentu BASE jest to dostawa w każdej godzinie doby

Market Coupling (MC) na połączeniach Polski z Litwą oraz Polski ze Szwecją

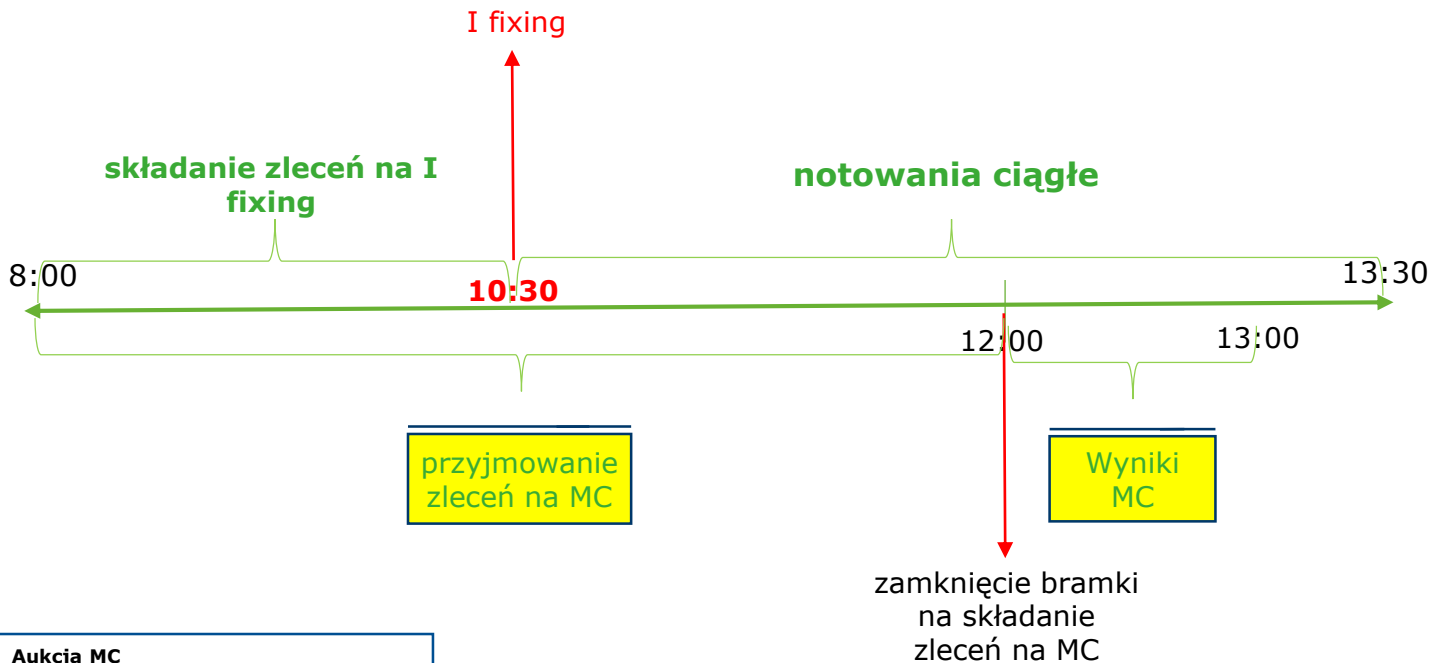
- ❖ Połączenie LitPol Link (Polska – Litwa) za pomocą kabla o maksymalnej mocy 500MW.
- ❖ Połączenie SvePOL Link (Polska – Szwecja) za pomocą kabla o maksymalnej mocy 600MW.
- ❖ MC realizowany jest w ramach Rynku Dnia Następnego w systemie kursu jednolitego tzw. fixingu.
- ❖ Każdego dnia publikowane są informacje o dostępnych mocach przesyłowych na każdą godzinę doby w każdym kierunku. Informacja jest publikowana na stronie internetowej Giełdy do godziny 11:15.
- ❖ Dedykowane instrumenty godzinowe o kodzie DAM
- ❖ Informacje dotyczące wstępnych (nietransakcyjnych) oraz ostatecznych (transakcyjnych) wyników notowań publikowane są na stronie internetowej Giełdy w komunikatach operacyjnych niezwłocznie po otrzymaniu wyników.

(infografika: Dariusz Gąszczyk, Obserwator Finansowy)

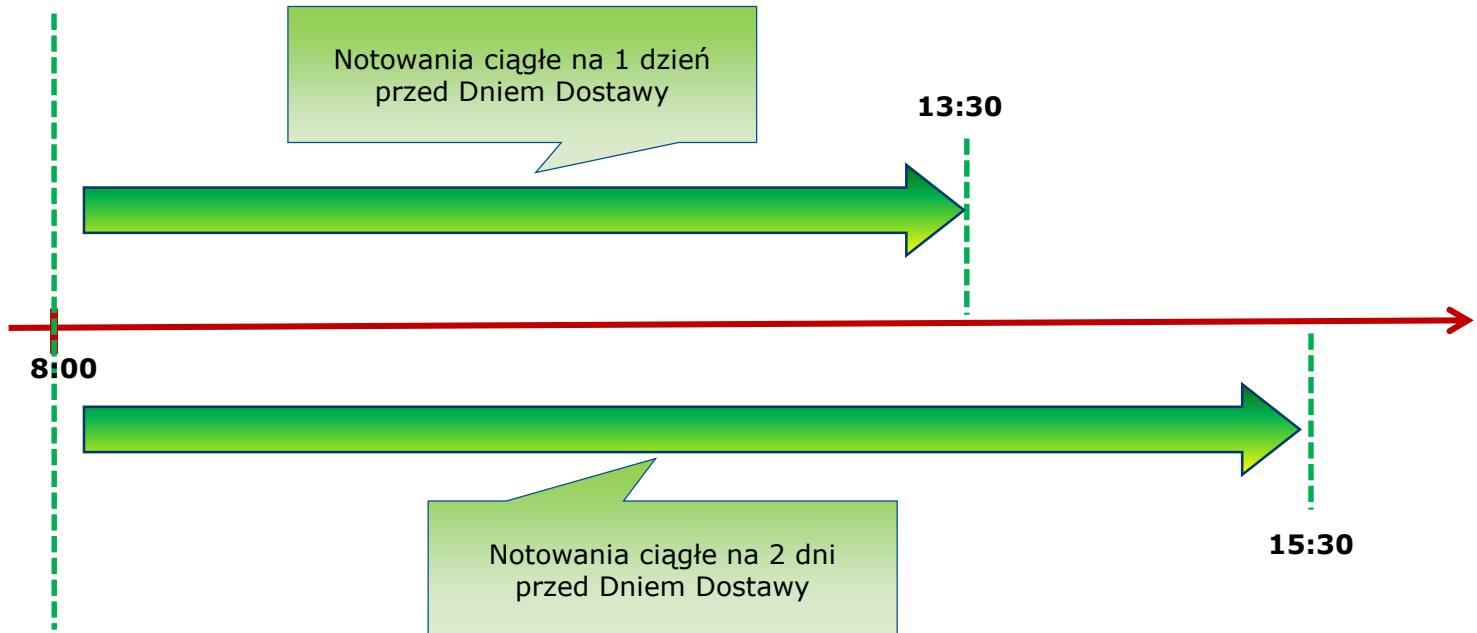
Harmonogram notowań RDN instrumenty godzinowe w dobie (n-1) (dostawa na jutro) - fixing

Aukcja krajowa
Instrumenty: RDN_DD-MM-RR_HGG
XSTREAM TRADING SYSTEM

Aukcja MC
SAPRI TRADING SYSTEM

Harmonogram notowań RDN - instrumenty blokowe

- ❖ **Zlecenie Single Order**- ważne do końca trwania sesji podczas której zostały złożone. Zlecenie to składane jest na każdą godzinę doby dostawy z osobna (zlecenie dedykowane do procesu MC).
- ❖ **Zlecenia Block Order** - ważne do końca trwania sesji, podczas której zostały złożone. Zlecenie to składane jest dla zbioru godzin (bloku), w ramach danego dnia dostawy.

Zasady składania zleceń Single Order:

- ❖ Należy złożyć sekwencje par danych dla punktów granicznych: cena i wolumen dla każdej godziny.
- ❖ Każde zlecenie może zawierać pary danych przynajmniej dla dwóch punktów granicznych: dla ceny minimalnej i dla ceny maksymalnej. Odległości pomiędzy sąsiednimi punktami granicznymi stanowią krok cenowy. Maksymalna liczba kroków cenowych wynosi 128.
- ❖ Rodzaj zlecenia: jest oznaczony za pomocą znaku przy wolumenie: znak minus przy wolumenie oznacza sprzedaż, brak znaku przy wolumenie oznacza kupno.
- ❖ Zlecenie ma postać krzywej uzyskanej z połączenia linią wprowadzonych do systemu informatycznego giełdy par danych.

Zasady składania zleceń blokowych:

- ❖ Zlecenie blokowe powinno zawierać cenę oraz wolumen dla zlecenia blokowego. Wolumen w zleceniu może być jednakowy lub różny dla zbioru godzin dla danego dnia dostawy. Definiując zbiór godzin dla danego dnia dostawy należy zachować ciągłość godzin w zleceniu.
- ❖ Rodzaj zlecenia: jest oznaczony za pomocą znaku przy wolumenie: znak minus przy wolumenie oznacza sprzedaż, brak znaku przy wolumenie oznacza kupno.
- ❖ Maksymalny wolumen możliwy do wprowadzenia w zleceniu blokowym wynosi 300 MWh w jednej godzinie.
- ❖ Maksymalna liczba zleceń blokowych dla portfela o którym mowa w § 5 wynosi 2 zlecenia.
- ❖ W przypadku nadania zleceniu blokowemu, określonego w ust. 2. charakteru przyczynowo skutkowego, należy wskazać zlecenie nadrzędne.

Zlecenia blokowe mogą być grupowane (ang. Group Block Order), gdzie tylko jedno zlecenie z grupy może zostać zaakceptowane. Minimalny poziom akceptowanego wolumenu dla każdego zlecenia w grupie wynosi 100%.

Zasady składania zleceń blokowych grupowych:

- ❖ Należy wprowadzić cenę, wolumen, zbiór godzin dla danego dnia dostawy oraz nazwę dla każdego zlecenia blokowego w ramach grupy. Wolumen w zleceniu może być jednakowy lub różny dla zbioru godzin dla danego dnia dostawy. Definiując zbiór godzin dla danego dnia dostawy należy zachować ciągłość godzin w zleceniu.
- ❖ Rodzaj zlecenia: jest oznaczony za pomocą znaku przy wolumenie: znak minus przy wolumenie oznacza sprzedaż, brak znaku przy wolumenie oznacza kupno.
- ❖ Maksymalny wolumen możliwy do wprowadzenia w zleceniu blokowym w ramach grupy wynosi 300 MWh w jednej godzinie.
- ❖ Maksymalna liczba zleceń blokowych złożonych w ramach grupy dla portfela o którym mowa w § 5 wynosi 2 zlecenia.

Specyfikacja instrumentów godzinowych RDN na energię elektryczną

Kod	RDN_DD-MM-RR_HGG , gdzie GG-godzina doby, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RR-rok dostawy, GG jest oznaczona jako godzina końca przedziału czasowego, tzn. 01 odpowiada okresowi czasu od godziny 00:00:00 do godziny 01:00:00; 02a oznacza dodatkową godzinę w dobie odwołania czasu letniego.
Przedmiot obrotu	Energia elektryczna.
Nominał	1 instrument odpowiada 1 MWh energii elektrycznej z dokładnością do 0,1 MWh.
Kurs	Wyrażony jako 1PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Cena minimalna	Cena minimalna jest równoważnością -500 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena minimalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Cena maksymalna	Cena maksymalna jest równoważnością 3 000 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena maksymalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	1 dzień poprzedzający Dzień Dostawy.
Termin wykonania	Jedna godzina doby określona w kodzie instrumentu.
Jednostka notowania	1 instrument.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa energii elektrycznej.
System notowań	Notowania ciągłe, Notowania w systemie kursu jednolitego
System informatyczny giełdy	X-Stream Trading

Specyfikacja instrumentów godzinowych DAM na energię elektryczną

Kod	<p>W systemie informatycznym giełdy: GG-godzina doby, w której nastąpi dostawa energii, GG jest oznaczona jako godzina końca przedziału czasowego, tzn. 01 odpowiada okresowi czasu od godziny 00:00:00 do godziny 01:00:00; 02a oznacza dodatkową godzinę w dobie odwołania czasu letniego,</p> <p>W systemie rozliczeniowym Izby Rozliczeniowej: DAM_DD-MM-RR_HGG, gdzie GG-godzina doby, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RR-rok dostawy, GG jest oznaczona jako godzina końca przedziału czasowego, tzn. 01 odpowiada okresowi czasu od godziny 00:00:00 do godziny 01:00:00; 02a oznacza dodatkową godzinę w dobie odwołania czasu letniego.</p>
Przedmiot obrotu	Energia elektryczna.
Nominał	1 instrument odpowiada 1 MWh energii elektrycznej z dokładnością do 0,1 MWh.
Kurs	Wyrażony jako 1PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Cena minimalna	Cena minimalna jest równoważnością -500 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena minimalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Cena maksymalna	Cena maksymalna jest równoważnością 3 000 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena maksymalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Liczba kroków cenowych w zleceniu	128 kroków cenowych (kupno/sprzedaż) dla danego portfela
Termin notowania	1 dzień poprzedzający Dzień Dostawy.
Termin wykonania	Jedna godzina doby określona w kodzie instrumentu.
Jednostka notowania	1 instrument.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa energii elektrycznej.
System notowań	Notowania w systemie kursu jednolitego
System informatyczny giełdy	Sapri Trade

Specyfikacja instrumentów blokowych PEAK

Kod	PEAK_DD-MM-RR , gdzie, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RR-rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Energia elektryczna.
Nominał	Ilość energii elektrycznej (MWh) wyrażona jako iloczyn 1MW i liczby godzin w terminie wykonania. 1 instrument odpowiada 15 MWh energii elektrycznej.
Kurs	Wyrażony jako 1PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Cena minimalna	Cena minimalna jest równoważnością -500 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena minimalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Cena maksymalna	Cena maksymalna jest równoważnością 3 000 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena maksymalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	2 dni poprzedzające Dzień Dostawy.
Termin wykonania	Godziny od 07:00 do 22:00 w dniu dostawy.
Jednostka notowania	1 instrument.
Jednostka dostawy	1MWh dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa energii elektrycznej.
System notowań	Notowania ciągłe
System informatyczny giełdy	X-Stream Trading

Specyfikacja instrumentów blokowych BASE

Kod	BASE_DD-MM-RR , gdzie, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RR rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Energia elektryczna.
Nominał	Ilość energii elektrycznej (MWh) wyrażona jako iloczyn 1MW i liczby godzin w terminie wykonania. 1 instrument odpowiada od 23 do 25 MWh energii elektrycznej.
Kurs	Wyrażony jako 1PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Cena minimalna	Cena minimalna jest równoważnością -500 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena minimalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Cena maksymalna	Cena maksymalna jest równoważnością 3 000 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena maksymalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	2 dni poprzedzające Dzień Dostawy.
Termin wykonania	Godziny od 00:00 do 24:00 w dniu dostawy.
Jednostka notowania	1 instrument.
Jednostka dostawy	1MWh dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa energii elektrycznej.
System notowań	Notowania ciągłe
System informatyczny giełdy	X-Stream Trading

Specyfikacja instrumentów blokowych OFFPEAK

Kod	OFFPEAK_DD-MM-RR , gdzie, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RRRR-rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Energia elektryczna.
Nominał	Ilość energii elektrycznej (MWh) wyrażona jako iloczyn 1MW i liczby godzin w terminie wykonania. 1 instrument odpowiada od 8 do 10 MWh energii elektrycznej.
Kurs	Wyrażony jako 1PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Cena minimalna	Cena minimalna jest równoważnością -500 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena minimalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Cena maksymalna	Cena maksymalna jest równoważnością 3 000 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena maksymalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	2 dni poprzedzające Dzień Dostawy.
Termin wykonania	Godziny od 00:00 do 07:00 i od 22:00 do 24:00 w dniu dostawy.
Jednostka notowania	1 instrument.
Jednostka dostawy	1MWh dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa energii elektrycznej.
System notowań	Notowania ciągłe
System informatyczny giełdy	X-Stream Trading

Specyfikacja instrumentów blokowych BASE WEEKEND

Kod	BASE_WEEKEND_WW-RR , gdzie, WW-numer tygodnia roku okresu wykonania, RR-rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Energia elektryczna.
Nominał	Ilość energii elektrycznej (MWh) wyrażona jako iloczyn 1MW i liczby godzin w terminie wykonania. 1 instrument odpowiada od 47 do 49 MWh energii elektrycznej.
Kurs	Wyrażony jako 1PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Cena minimalna	Cena minimalna jest równoważnością -500 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena minimalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Cena maksymalna	Cena maksymalna jest równoważnością 3 000 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena maksymalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	2 dni poprzedzające Okres Dostawy.
Termin wykonania	Okres Dostawy obejmujący godziny od 00:00 do 24:00 w sobotę i niedzielę.
Jednostka notowania	1 instrument.
Jednostka dostawy	1MWh dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa energii elektrycznej.
System notowań	Notowania ciągłe
System informatyczny giełdy	X-Stream Trading

Specyfikacja instrumentów blokowych PEAK WEEKEND

Kod	PEAK_WEEKEND_WW-RR , gdzie, WW-numer tygodnia roku okresu wykonania, RR-rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Energia elektryczna.
Nominał	Ilość energii elektrycznej (MWh) wyrażona jako iloczyn 1MW i liczby godzin w terminie wykonania. 1 instrument odpowiada 30 MWh energii elektrycznej.
Kurs	Wyrażony jako 1PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Cena minimalna	Cena minimalna jest równoważnością -500 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena minimalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Cena maksymalna	Cena maksymalna jest równoważnością 3 000 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena maksymalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	2 dni poprzedzające Okres Dostawy.
Termin wykonania	Okres Dostawy obejmujący godziny od 07:00 do 22:00 w sobotę i niedzielę.
Jednostka notowania	1 instrument.
Jednostka dostawy	1MWh dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa energii elektrycznej.
System notowań	Notowania ciągłe
System informatyczny giełdy	X-Stream Trading

Specyfikacja instrumentów blokowych OFFPEAK WEEKEND

Kod	OFFP_WEEKEND_WW-RR , gdzie, WW-numer tygodnia roku okresu wykonania, RR-rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Energia elektryczna.
Nominał	Ilość energii elektrycznej (MWh) wyrażona jako iloczyn 1MW i liczby godzin w terminie wykonania. 1 instrument odpowiada od 17 do 19 MWh energii elektrycznej.
Kurs	Wyrażony jako 1PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Cena minimalna	Cena minimalna jest równoważnością -500 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena minimalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Cena maksymalna	Cena maksymalna jest równoważnością 3 000 Euro, wyrażoną w złotych polskich przy użyciu kursu przeliczeniowego zgodnie z procedurami giełdowymi. Cena maksymalna jest podawana przez Giełdę do wiadomości Członków Giełdy.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	2 dni poprzedzające Okres Dostawy.
Termin wykonania	Okres Dostawy obejmujący godziny od 00:00 do 07:00 i od 22:00 do 24:00 w sobotę i niedzielę.
Jednostka notowania	1 instrument.
Jednostka dostawy	1MWh dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa energii elektrycznej.
System notowań	Notowania ciągłe
System informatyczny giełdy	X-Stream Trading

Rynek Dnia Bieżącego

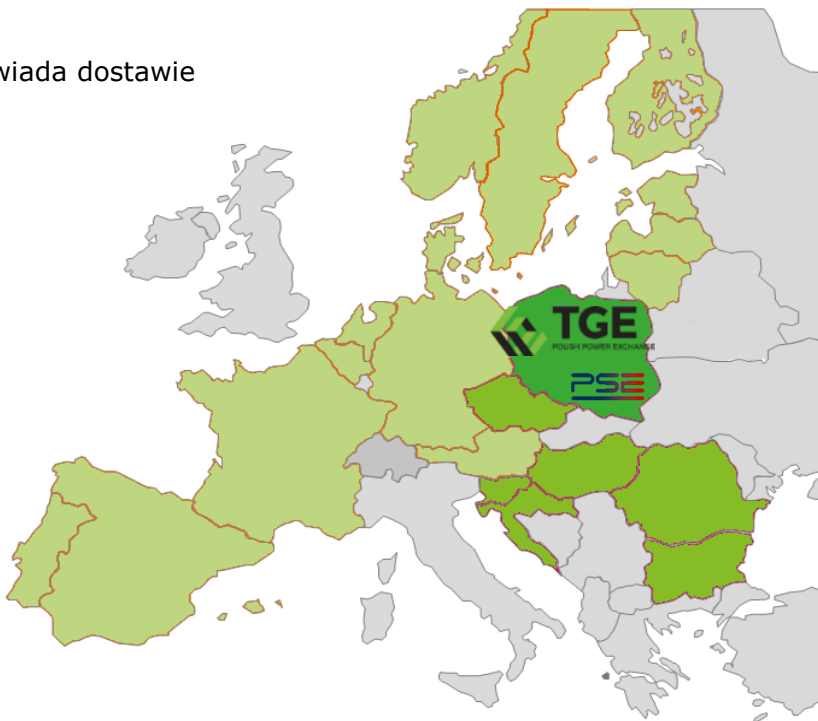

Przedmiotem obrotu na Rynku Dnia Bieżącego jest energia elektryczna z dostawą fizyczną.

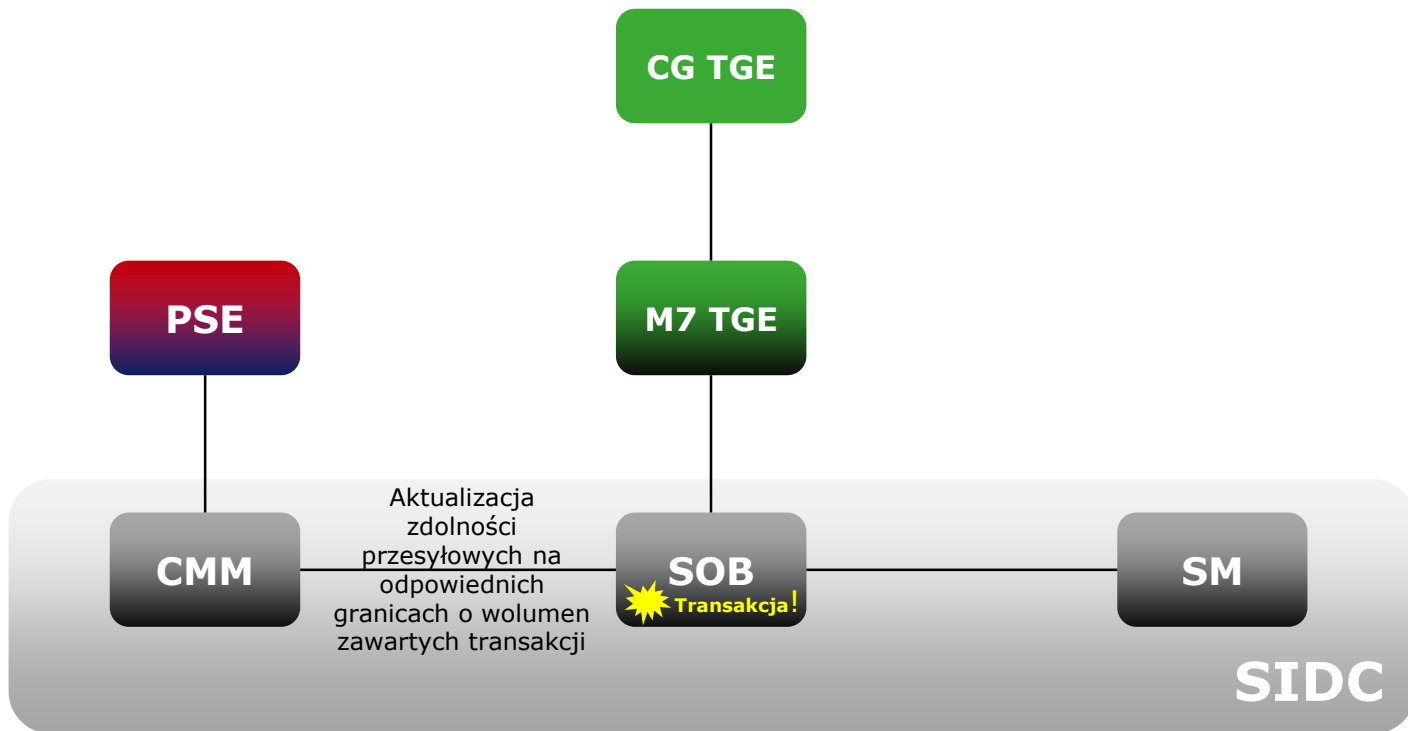
Notowania prowadzone w formule Single Intraday Coupling (SIDC)- model wspólnego rynku europejskiego.

Obrót odbywa się na instrumentach godzinowych w systemie notowań ciągłych przez 24 godziny na dobę.

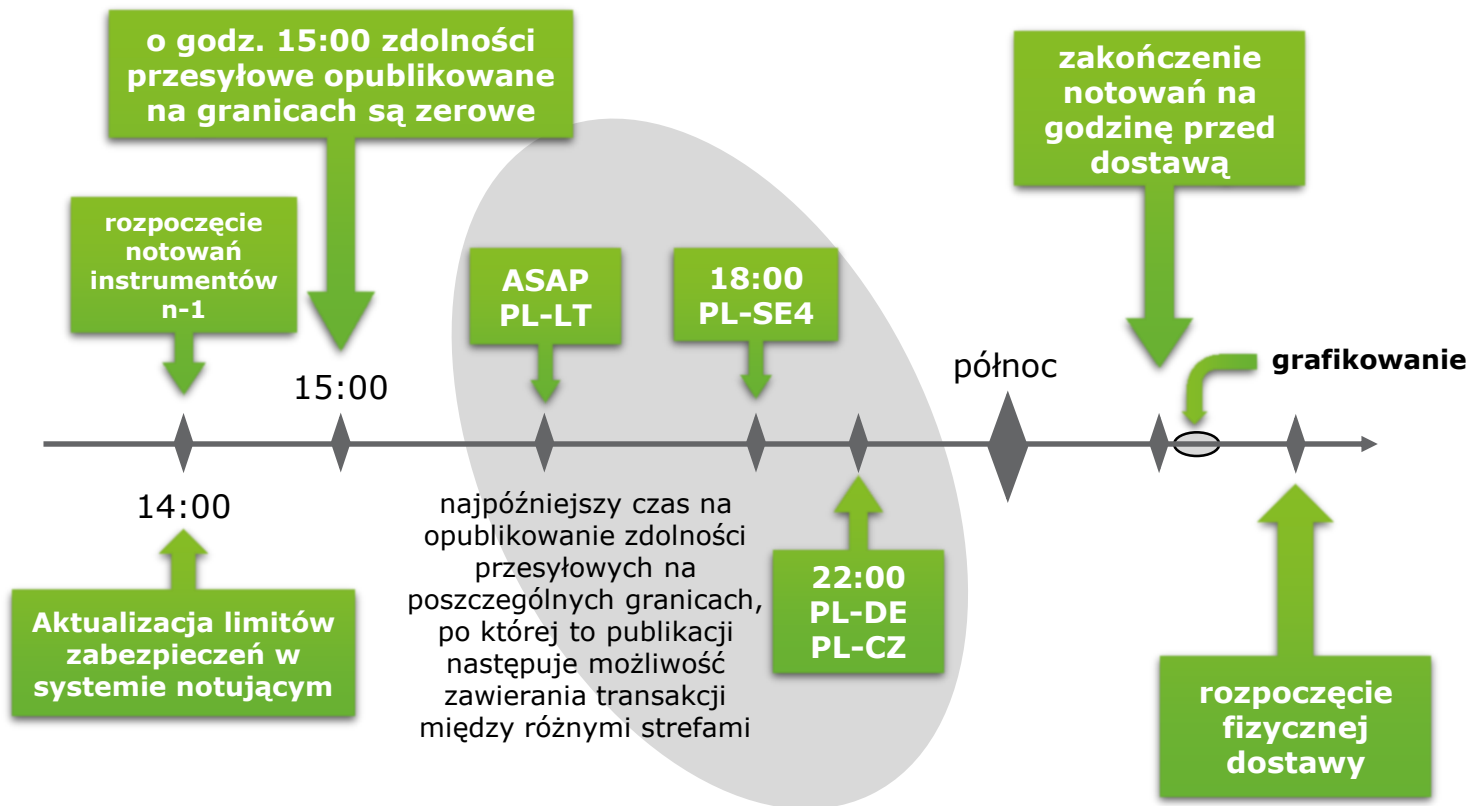
- ❖ Instrumenty godzinowe – 1 kontrakt odpowiada dostawie 1MWh energii w konkretnej godzinie
- ❖ Notowania w systemie „M7”

Mechanizm działania SIDC – M7

Harmonogram notowań

Rynek Dnia Bieżącego

Harmonogram notowań i zgłaszania transakcji do OSP

doła „n-1” - dostawa jutro

Notowany instrument	Notowanie w dobie n-1
T00-T01_XB	od 14:00 do 23:00
T01-T02_XB	od 14:00 do 00:00 (doby n-1)
T02-T03_XB	
T03-T04_XB	
T04-T05_XB	
T05-T06_XB	
T06-T07_XB	
T07-T08_XB	
T08-T09_XB	
T09-T10_XB	
T10-T12_XB	
T11-T12_XB	
T12-T13_XB	
T13-T14_XB	
T14-T15_XB	
T15-T16_XB	
T16-T17_XB	
T17-T18_XB	
T18-T19_XB	
T19-T20_XB	
T20-T21_XB	
T21-T22_XB	
T22-T23_XB	
T23-TT00_XB	

doła „n” - dostawa dziś

Notowany instrument	Notowanie w dobie n
01-02_XB	-
02-03_XB	od 00:00 do 01:00
03-04_XB	od 00:00 do 02:00
04-05_XB	od 00:00 do 03:00
05-06_XB	od 00:00 do 04:00
06-07_XB	od 00:00 do 05:00
07-08_XB	od 00:00 do 06:00
08-09_XB	od 00:00 do 07:00
09-10_XB	od 00:00 do 08:00
10-11_XB	od 00:00 do 09:00
11-12_XB	od 00:00 do 10:00
12-13_XB	od 00:00 do 11:00
13-14_XB	od 00:00 do 12:00
14-15_XB	od 00:00 do 13:00
15-16_XB	od 00:00 do 14:00
16-17_XB	od 00:00 do 15:00
17-18_XB	od 00:00 do 16:00
18-19_XB	od 00:00 do 17:00
19-20_XB	od 00:00 do 18:00
20-21_XB	od 00:00 do 19:00
21-22_XB	od 00:00 do 20:00
22-23_XB	od 00:00 do 21:00
23-T00_XB	od 00:00 do 22:00

Specyfikacja instrumentu na energię elektryczną RDB z dostawą w dobie n (dostawa dziś)

Kod	<p>W systemie informatycznym giełdy: GP-(T)GK_XB - okres, w którym nastąpi dostawa energii; GP oznacza godzinę początku okresu dostawy, GK oznacza godzinę końca okresu dostawy, T oznacza dobę n+1, tzn. 02-03 odpowiada okresowi czasu od godziny 02:00:00 do godziny 03:00:00; 23-T00_XB odpowiada okresowi czasu od godziny 23:00:00 do godziny 00:00:00 doby n+1; 01-02A_XB, 02A-02B_XB, 02B-03_XB oznaczenie dedykowanych godzin w dobie odwołania czasu letniego, n- oznacza Dzień Dostawy.</p> <p>W systemie rozliczeniowym Izby Rozliczeniowej: IDM_DD-MM-RR_HGG, gdzie GG-godzina doby, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RR-rok dostawy, GG jest oznaczona jako godzina końca przedziału czasowego, tzn. 03 odpowiada okresowi czasu od godziny 02:00:00 do godziny 03:00:00; H02a oznacza dodatkową godzinę w dobie odwołania czasu letniego.</p>
Przedmiot obrotu	Energia elektryczna
Nominał	1 instrument odpowiada 1 MWh energii elektrycznej z dokładnością do 0,1 MWh
Kurs	Wyrażony jako 1EUR/MWh z dokładnością do 0,01 EUR.
Cena minimalna	Cena minimalna jest równoważnością -9 999 Euro wyrażona w PLN
Cena maksymalna	Cena maksymalna jest równoważnością 9 999 Euro wyrażona w PLN
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału
Termin notowania	Dzień Dostawy
Termin wykonania	Okres dostawy określony w kodzie instrumentu
Jednostka notowania	1 instrument
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa energii elektrycznej
System notowań	Notowania ciągłe

Specyfikacja instrumentu na energię elektryczną RDB z dostawą w dobie n-1 (dostawa jutro)

Kod	<p>W systemie informatycznym giełdy: TGP-T(T)GK_XB - okres, w którym nastąpi dostawa energii; GP oznacza godzinę początku okresu dostawy, GK oznacza godzinę końca okresu dostawy, T oznacza dobę n, TT oznacza dobę n+1, tzn. T02-T03 odpowiada okresowi czasu od godziny 02:00:00 do godziny 03:00:00 doby n, T23-TT00_XB odpowiada okresowi czasu od godziny 23:00:00 doby n do godziny 00:00:00 doby n+1; T01-T02A_XB, T02A-T02B_XB, T02B-T03_XB oznaczenie dedykowanych godzin w dobie odwołania czasu letniego, n- oznacza Dzień Dostawy.</p> <p>W systemie rozliczeniowym Izby Rozliczeniowej: IDM_DD-MM-RR_HGG, gdzie GG-godzina doby, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RR-rok dostawy, GG jest oznaczona jako godzina końca przedziału czasowego, tzn. 01 odpowiada okresowi czasu od godziny 00:00:00 do godziny 01:00:00; H02a oznacza dodatkową godzinę w dobie odwołania czasu letniego.</p>
Przedmiot obrotu	Energia elektryczna
Nominał	1 instrument odpowiada 1 MWh energii elektrycznej z dokładnością do 0,1 MWh
Kurs	Wyrażony jako 1EUR/MWh z dokładnością do 0,01 EUR.
Cena minimalna	Cena minimalna jest równoważnością -9 999 Euro wyrażona w PLN
Cena maksymalna	Cena maksymalna jest równoważnością 9 999 Euro wyrażona w PLN
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału
Termin notowania	Dzień poprzedzający Dzień Dostawy
Termin wykonania	Okres dostawy określony w kodzie instrumentu
Jednostka notowania	1 instrument
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa energii elektrycznej
System notowań	Notowania ciągłe

Instrumenty w M7 i XCLR

Market Overview (Predefined products)

Search © + -

XBID_Hour_Power

R	+	Area	Ctrct
✕		PSE	07-08_XB
✕		PSE	08-09_XB
✕		PSE	09-10_XB

Market Overview (Predefined products)

Search © + -

XBID_Hour_Power

R	+	Area	Ctrct
✕	+	PSE	T00-T01_XB
✕	+	PSE	T01-T02_XB
✕	+	PSE	T02-T03_XB

Start trading	End trading	Market	Instrument definition	Instrument series	Lot size	Start delivery	End delivery
2019-09-02 14:00:00	2019-09-02 22:59:59	RDB	IDM	IDM_03-09-19_H01	1,0	2019-09-03 00:00:00	2019-09-03 00:59:59
2019-09-02 14:00:00	2019-09-02 23:59:59	RDB	IDM	IDM_03-09-19_H02	1,0	2019-09-03 01:00:00	2019-09-03 01:59:59
2019-09-02 14:00:00	2019-09-03 00:59:59	RDB	IDM	IDM_03-09-19_H03	1,0	2019-09-03 02:00:00	2019-09-03 02:59:59

Instrumenty zdefiniowane przez użytkownika

- ◆ Instrumenty blokowe zdefiniowane są na podstawie instrumentów godzinowych
- ◆ Okres dostawy instrumentu blokowego definiowany jest przez użytkownika
 - ✓ wskazanie godziny rozpoczęcia dostawy bloku
 - ✓ wskazanie godziny zakończenia dostawy bloku
- ◆ Okres dostawy instrumentu blokowego musi być zdefiniowany jako ciąg przynajmniej 2 następujących po sobie godzin (uwaga: w momencie składania na rynek zlecenia blokowego poszczególne kontrakty godzinowe definiujące ten blok muszą być w fazie notowań)

Area	Ctrct ▲
 PSE ▼	15-20_XB

Front Contract	Rear Contract
15-16_XB	19-20_XB

- ◆ instrumenty generowane są w systemie notującym dopiero w momencie złożenia danego zlecenia przez użytkownika na rynek

Area	Ctrct ▲	Cur	Phas	State
 PSE ▼	15-20_XB	EUR	CLSD	ACTI
 PSE ▼	16-21_XB	EUR	CONT	ACTI
 PSE ▼	20-T06_XB	EUR	CONT	ACTI

Typy zleceń

REG

zlecenie regularne

ICB

zlecenie typu Iceberg

Warunki realizacji

NON

brak warunku realizacji

IOC

zlecenie natychmiastowe realizowane w całości, częściowo lub wcale (niezrealizowana część zlecenia zostaje anulowana)

FOK

zlecenie natychmiastowe realizowane w całości lub wcale

Termin realizacji

GFS

zlecenie ważne do końca notowań kontraktu

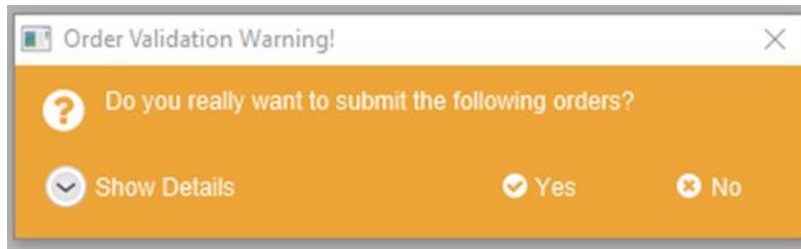
GTD

zlecenie ważne do czasu zdefiniowanego przez wprowadzającego zlecenie

- ◆ Prevalidacja zleceń kupna
 - ✓ w przypadku przekroczenia dopuszczalnego limitu zabezpieczeń **WSZYSTKIE!** zlecenia Członka Giełdy zostają automatycznie zahibernowane przez system → system wyświetli komunikat
- ◆ **BRAK możliwości anulowania transakcji!!!**

Jak zatem ustrzec się przed złożeniem błędnego zlecenia na rynek, które może stać się podstawą do zawarcia transakcji?

System M7 umożliwia użytkownikowi zdefiniowanie parametrów zlecenia, których naruszenie spowoduje wyświetlenie komunikatu ostrzegającego przed złożeniem takiego zlecenia na rynek.

- ◆ Zdolności przesyłowe wyświetlane w podziale na poszczególne okresy dostawy
 - ◆ Obszary opisane kodami EIC
 - ◆ Każda zmiana wartości zdolności przesyłowych dokonana przez OSP powoduje aktualizację podglądu
 - ◆ Każda zmiana wartości zdolności przesyłowych wynikająca z zawarcia transakcji powoduje aktualizację podglądu
 - ◆ Podgląd zdolności przesyłowych z obszaru „DA1” do obszaru „DA2” wskazuje wartości zdolności przesyłowych na wszystkich możliwych ścieżkach przesyłu pomiędzy tymi obszarami
-
◆ PL → DE	PSE → 10YDE-VE-----2	◆ DE → PL	10YDE-VE-----2 → PSE
◆ PL → CZ	PSE → 10YCZ-CEPS-----N	◆ CZ → PL	10YCZ-CEPS-----N → PSE
◆ PL → LT	PSE → 10YLT-1001A0008Q	◆ LT → PL	10YLT-1001A0008Q → PSE
◆ PL → SE4	PSE → 10Y1001A1001A47J	◆ SE4 → PL	10Y1001A1001A47J → PSE

Historia zleceń i transakcji z M7

- ◆ użytkownik „User Role – Reporting”
- ◆ możliwość pobierania „raportów” poprzez M7 WebGUI
 - ✓ format XML
 - ✓ subskrypcja wybranych typów raportów, a następnie możliwość pobierania ich codziennie
 - ✓ generowany 1 raport dla każdego zasubskrybowanego typu raportu
 - ✓ raporty generowane dobowo
- ◆ Typy raportów
 - ✓ TC540 Daily Order Maintenance
 - ◆ operacje na zleceniach
 - ✓ TC810 Daily Trade Confirmation
 - ◆ Informacje o transakcjach

Rynek Dnia Następnego gazu

- ❖ Przedmiotem obrotu jest dostawa gazu (gaz ziemny wysokometanowy grupy E - instrumenty **GAS_BASE**, **SGT_BASE** oraz gaz zaazotowany grupy Lw - instrument **GLW_BASE**) w jednakowej ilości we wszystkich godzinach dnia dostawy. Jest to instrument typu Base, 1 kontrakt odpowiada dostawie 1 MWh gazu w każdej godzinie dnia dostawy.
- ❖ Obrót na RDNg na instrumentach: **GAS_BASE**, **GLW_BASE**, **SGT_BASE** (System Gazociągów Tranzytowych w rozumieniu IRiESPg) prowadzony jest na jeden dzień poprzedzający datę dostawy.
- ❖ Obrót na RDNg na instrumencie **GAS_WEEKEND** prowadzony jest na dwa dni poprzedzające datę.
- ❖ Notowania prowadzone są każdego dnia zgodnie z harmonogramem sesji określonym w Szczegółowych zasadach obrotu i rozliczeń dla gazu na Rynku Dnia Następnego gazu.
- ❖ Obrót na RDNg prowadzony jest w systemie notowań ciągłych.
- ❖ Informacje o zawartych transakcjach (nominacje) przekazywane są do OSPg GAZ SYSTEM w postaci grafików pracy - nominacje.

Harmonogram notowań i zgłaszanie transakcji do dostawy

Godziny	Faza notowań
Od 9:00 na 1 dzień przed Dniem Dostawy do 15:30 na 1 dzień przed Dniem Dostawy	Notowania ciągłe Przyjmowanie zleceń; zlecenia można usuwać i modyfikować; zlecenia są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń.
Do 15:30 na 1 dzień przed Dniem Dostawy	Możliwość aktualizacji w systemie rozliczeniowym wolumenów gazu przypisanych poszczególnym Kodom ZUP
Do 16:30 na 1 dzień przed Dniem Dostawy	Zgłaszanie transakcji handlowych do OSPg

Specyfikacja instrumentów blokowych GLW_BASE

Kod	GLW_BASE_DD-MM-RR gdzie, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RR-rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Gaz ziemny zaazotowany grupy Lw.
Nominał	Ilość gazu (MWh) wyrażona jako iloczyn 1MW i liczby godzin w terminie wykonania. 1 instrument odpowiada od 23 do 25 MWh gazu.
Kurs	Wyrażony jako PLN/MWh z dokładnością do 0,01 PLN.
Cena minimalna	Cena minimalna wynosi 0,01 PLN.
Cena maksymalna	Cena maksymalna wynosi 1 500,00 PLN.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	1 dzień poprzedzający Dzień Dostawy.
Termin wykonania	Kolejne godziny począwszy od godziny 06:00 dnia bieżącego do godziny 06:00 dnia następnego.
Jednostka notowania	1 instrument.
Jednostka dostawy	1MWh dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa gazu.

Specyfikacja instrumentów blokowych GAS_BASE

Kod	GAS_BASE_DD-MM-RR gdzie, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RR-rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Gaz ziemny wysokometanowy grupy E.
Nominał	Ilość gazu (MWh) wyrażona jako iloczyn 1MW i liczby godzin w terminie wykonania. 1 instrument odpowiada od 23 do 25 MWh gazu.
Kurs	Wyrażony jako PLN/MWh z dokładnością do 0,01 PLN.
Cena minimalna	Cena minimalna wynosi 0,01 PLN.
Cena maksymalna	Cena maksymalna wynosi 1 500,00 PLN.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	1 dzień poprzedzający Dzień Dostawy.
Termin wykonania	Kolejne godziny począwszy od godziny 06:00 dnia bieżącego do godziny 06:00 dnia następnego.
Jednostka notowania	1 instrument.
Jednostka dostawy	1MWh dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa gazu.

Specyfikacja instrumentów blokowych

GAS_WEEKEND

Kod	GAS_WEEKEND_XX -RR, gdzie, XX-numer tygodnia roku okresu wykonania, RR-rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Gaz ziemny wysokometanowy grupy E.
Nominał	Ilość gazu (MWh) wyrażona jako iloczyn 1MW i liczby godzin w terminie wykonania. 1 instrument odpowiada od 47 do 49 MWh gazu.
Kurs	Wyrażony jako PLN/MWh z dokładnością do 0,01 PLN.
Cena minimalna	Cena minimalna wynosi 0,01 PLN.
Cena maksymalna	Cena maksymalna wynosi 1 500,00 PLN.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	2 dni poprzedzające Okres Dostawy.
Termin wykonania	Okres Dostawy od godziny 6:00 w sobotę do godziny 6:00 w poniedziałek (weekend gazowy).
Jednostka notowania	1 instrument.
Jednostka dostawy	1MWh dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa gazu.

Rynek Dnia Bieżącego gazu

- ❖ Przedmiotem obrotu jest gaz, zgodny ze standardem określonym przez Zarząd Giełdy - (gaz ziemny wysokometanowy grupy E - instrument **GAS_RDB**, oraz gaz zaazotowany grupy Lw - instrument **GLW_RDB**)
- ❖ Notowania prowadzone są każdego dnia zgodnie z harmonogramem sesji określonym w Szczegółowych zasadach obrotu i rozliczeń dla gazu na Rynku Dnia Następnego gazu.
- ❖ Obrót na RDBg prowadzony jest w systemie notowań ciągłych w dniu dostawy.
- ❖ Informacje o zawartych transakcjach (nominacje) przekazywane są do OSPg GAZ SYSTEM w postaci grafików pracy - nominacje.

Harmonogram notowań i zgłaszanie do dostawy

Godziny	Faza notowań
Od 8:00 w Dniu Dostawy do 15:30 w Dniu Dostawy	Notowania ciągłe Przyjmowanie zleceń; zlecenia można usuwać i modyfikować; zlecenia są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń.
Do 15:30 w Dniu Dostawy	Możliwość aktualizacji w systemie rozliczeniowym wolumenów gazu przypisanych poszczególnym Kodom ZUP
Do 16:30 w Dniu Dostawy	Zgłaszanie transakcji handlowych do OSPg Fizyczna realizacja od godziny 23:00 do 00:00 w Dniu Dostawy.

Specyfikacja instrumentów godzinowych RDBg

Kod	GAS_RDB_DD-MM-RR, gdzie, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RR-rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Gaz ziemny wysokometanowy grupy E.
Nominał	1 instrument odpowiada 1 MWh gazu.
Kurs	Wyrażony jako PLN/MWh z dokładnością do 0,01 PLN.
Cena minimalna	Cena minimalna wynosi 0,01 PLN.
Cena maksymalna	Cena maksymalna wynosi 1 500,00 PLN.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	Dzień Dostawy
Termin wykonania	Od godziny 23:00 do 00:00 w Dniu Dostawy
Jednostka notowania	Jeden instrument.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa gazu.

Specyfikacja instrumentów godzinowych RDBg

Kod	GLW_RDB_DD-MM-RR, gdzie, DD-dzień dostawy, MM-miesiąc dostawy, RR-rok dostawy.
Przedmiot obrotu	Gaz ziemny zaazotowany grupy Lw.
Nominał	1 instrument odpowiada 1 MWh gazu.
Kurs	Wyrażony jako PLN/MWh z dokładnością do 0,01 PLN.
Cena minimalna	Cena minimalna wynosi 0,01 PLN.
Cena maksymalna	Cena maksymalna wynosi 1 500,00 PLN.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału.
Termin notowania	Dzień Dostawy
Termin wykonania	Od godziny 23:00 do 00:00 w Dniu Dostawy
Jednostka notowania	Jeden instrument.
Sposób rozliczenia	Fizyczna dostawa gazu.

Rynek Praw Majątkowych

- ❖ Przedmiotem obrotu na Rynku Praw Majątkowych (RPM) są prawa majątkowe pochodzące z odnawialnych źródeł energii, prawa majątkowe dla biogazu oraz prawa majątkowe do świadectw efektywności energetycznej.
- ❖ Prawa majątkowe są wystawiane na podstawie odpowiednich świadectw pochodzenia i zapisywane na kontach ewidencyjnych podmiotów, którym przysługują
- ❖ Prawa majątkowe nie mają formy materialnej i istnieją wyłącznie w formie zapisu elektronicznego.
- ❖ Jedno prawo majątkowe odpowiada 1 kWh energii elektrycznej lub 0,001 toe*
- ❖ Kurs transakcji sesyjnych oraz pozasesyjnych wyrażony jest z dokładnością 0,01 PLN/1000 Praw Majątkowych
- ❖ Na RPM można zawierać transakcje w systemie kursu jednolitego (fixing) w systemie notowań ciągłych oraz w ramach transakcji pozasesyjnych
- ❖ Wszystkie zlecenia sprzedaży są poddawane prewalidacji pod względem stanu osiadania praw majątkowych na koncie w Rejestrze Świadectw Pochodzenia
- ❖ Wszystkie zlecenia kupna, z wyjątkiem zleceń dla transakcji pozasesyjnych nierozliczanych, są poddawane prewalidacji pod względem stanu posiadania środków stanowiących zabezpieczenie finansowe
- ❖ Transakcje pozasesyjne mogą być rozliczane – TPR lub nierozliczane – TPNR

*Prawa Majątkowe wynikające ze Świadectw efektywności energetycznej

Harmonogram notowań na RPM

poniedziałek

wtorek

środa

czwartek

piątek

Transakcje
Pozasesyjne

Sesja RPM od
9:30 do
13:30

Transakcje
Pozasesyjne

Sesja RPM od
9:30 do
13:30

Transakcje pozasesyjne – składanie zleceń i zawieranie transakcji

- ❖ Do godziny 13:30 w poniedziałek i w środę (zgodnie z kalendarzem notowań) maklerzy mogą składać zlecenia dla transakcji pozasesyjnych na Rynku Praw Majątkowych.
- ❖ Każde zlecenia dla transakcji pozasesyjnej powinno być zaakceptowane (potwierdzone) przez maklera reprezentującego drugą stronę transakcji.
- ❖ Do godziny 13:30 maklerzy mogą we własnym zakresie w systemie informatycznym giełdy dokonywać odstępiania od akceptacji zleceń na Rynku Praw Majątkowych.
- ❖ Tylko dla RPM – transakcje pozasesyjne TPR i TPNR
- ❖ Po godzinie 13:30 następuje weryfikacja i akceptacja zleceń na Rynku Praw Majątkowych.

Prawa majątkowe do Świadectw Pochodzenia dla energii elektrycznej wyprodukowanej w Odnawialnych Źródłach Energii

- ❖ PMOZE -Prawo Majątkowe dla energii z OZE, której okres produkcji rozpoczął się do dnia 28 lutego 2009 r. Powstaje z chwilą wpisania Świadectwa Pochodzenia do Rejestru.
- ❖ PMOZE_A -Prawo Majątkowe dla energii z OZE, której okres produkcji rozpoczął się od dnia 1 marca 2009 r., z wyłączeniem Praw Majątkowych dla energii wyprodukowanej z biogazu rolniczego, której okres produkcji rozpoczął się od dnia 1 lipca 2016 r.
- ❖ PMOZE-BIO - Prawo Majątkowe dla energii wytworzonej z biogazu rolniczego, której okres produkcji rozpoczął się od dnia 1 lipca 2016 r

Prawa majątkowe wynikające ze Świadectw efektywności energetycznej

- ❖ PMEF - Prawa Majątkowe wynikające ze Świadectw efektywności energetycznej, o których mowa w art. 55 ust. 1 ustawy o efektywności energetycznej
- ❖ PMEF_F - Prawa Majątkowe wynikające ze Świadectw efektywności energetycznej, o których mowa w art. 20 ustawy o efektywności energetycznej
- ❖ PMEF-20XX - Prawa Majątkowe wynikające ze Świadectw efektywności energetycznej, o których mowa w art. 57 ust. 2 ustawy o efektywności energetycznej

Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia biogazu

- ❖ PMBG - Prawa Majątkowe wynikające ze Świadectw Pochodzenia Biogazu

Rynek Praw Majątkowych

Kalendarze

STYCZEŃ																	
	Pt	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz
	1 sty	4 sty	5 sty	6 sty	7 sty	11 sty	12 sty	13 sty	14 sty	18 sty	19 sty	20 sty	21 sty	25 sty	26 sty	27 sty	28 sty
Transakcje Sesyjne		PZ	S		S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S
Transakcje Pozasesyjne		PZIA				PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA	

LUTY																		
	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	
	1 lut	2 lut	3 lut	4 lut	8 lut	9 lut	10 lut	11 lut	15 lut	16 lut	17 lut	18 lut	22 lut	23 lut	24 lut	25 lut	29 lut	
Transakcje Sesyjne	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	
Transakcje Pozasesyjne	PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA	

MARZEC																			
	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz
	1 mar	2 mar	3 mar	7 mar	8 mar	9 mar	10 mar	14 mar	15 mar	16 mar	17 mar	21 mar	22 mar	23 mar	24 mar	28 mar	29 mar	30 mar	31 mar
Transakcje Sesyjne	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S		S	PZ	S
Transakcje Pozasesyjne		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA				PZIA	

KWIECIEŃ																
	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz
	4 kwi	5 kwi	6 kwi	7 kwi	11 kwi	12 kwi	13 kwi	14 kwi	18 kwi	19 kwi	20 kwi	21 kwi	25 kwi	26 kwi	27 kwi	28 kwi
Transakcje Sesyjne	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S
Transakcje Pozasesyjne	PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA	

MAJ																		
	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt	Śr	Cz	Pn	Wt
	2 maj	3 maj	4 maj	5 maj	9 maj	10 maj	11 maj	12 maj	16 maj	17 maj	18 maj	19 maj	23 maj	24 maj	25 maj	26 maj	30 maj	31 maj
Transakcje Sesyjne	PZ		PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ	S	PZ		PZ	S
Transakcje Pozasesyjne	PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA		PZIA	

Kod	PM PMOZE
Przedmiot obrotu	Prawo Majątkowe dla energii z OZE, której okres produkcji rozpoczął się do dnia 28 lutego 2009 r. Powstaje z chwilą wpisania Świadectwa Pochodzenia do Rejestru.
Nominał	1 Prawo Majątkowe odpowiada 1 kWh energii elektrycznej wynikającej ze Świadectwa Pochodzenia wpisanego do Rejestru.
Kurs	Wyrażony jako 1 PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Wartość	Iloczyn kursu i nominału.
Termin notowania	Okres od dnia wprowadzenia Prawa Majątkowego do obrotu giełdowego do dnia dokonania blokady Praw Majątkowych w związku z zamiarem umorzenia Świadectwa Pochodzenia, z którego wynikają.
Jednostka notowania	1 Prawo Majątkowe.
Sposób rozliczenia	Zmiana stanu posiadania Praw Majątkowych na koncie ewidencyjnym w Rejestrze.

TGEoze - indeks wyłącznie dla transakcji **sesyjnych**
 TGEozeTP - indeks wyłącznie dla transakcji **pozasesyjnych**

Rynek Towarów Rolno-Spożywczych (RTRS)

- ◆ Pszenica oznaczona co do gatunku/jakości
- ◆ Spełniająca standardy jakościowe określone przez Giełdę, w podziale na klasy
- ◆ Bez wyodrębniania i oznaczania konkretnych partii towaru
- ◆ Zdeponowana w Magazynie Autoryzowanym
- ◆ Zaewidencjonowana przez Magazyn Autoryzowany w systemie e-RTRS
- ◆ Odrębne systemy obrotu
 - ✓ Dla towaru składowanego we wskazanych przez Giełdę Magazynach Autoryzowanych świadczących usługi przechowywania - system kursu jednolitego
 - ✓ Dla towaru składowanego w Magazynach Autoryzowanych nieświadczących usług przechowywania – system aukcji

◆ Wymagania jakościowe

- ✓ Ziarno zdrowe, czyste, dojrzałe, dobrze wykształcone, o kolorze typowym dla pszenicy, wolne od nietypowych zapachów i żywych szkodników
- ✓ Zawartość substancji niepożądanych i poziom radioaktywności nieprzekraczające dopuszczalnych poziomów określonych w przepisach UE

◆ Parametry jakościowe (wg aktualnej wersji danej normy)

Parametr	Klasa A	Klasa B	Klasa C
Maksymalna wilgotność (PN-EN ISO 712)	14,5%	14,5%	14,5%
Maksymalna wartość zanieczyszczeń (PN-EN 15587)	6%	6%	6%
Minimalna gęstość ziarna w stanie zsypanym (PN-EN ISO 7971-3)	77kg/hl	76 kg/hl	72kg/hl
Minimalna zawartość białka (Nx5,7) (PN-EN ISO 20483)	14% s.m.	12,5% s.m.	nieoznaczane
Minimalna liczba opadania (PN-EN ISO 3093)	250 s	220 s	nieoznaczane

◆ Weryfikacja zgodności danej partii ze standardami

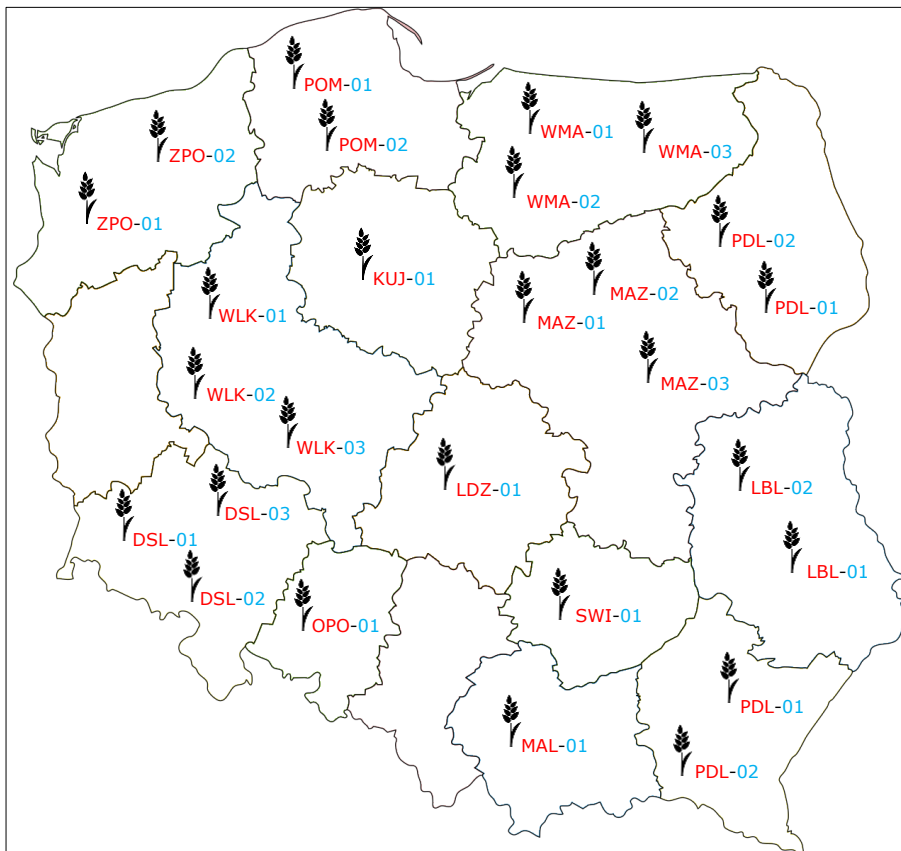
- ✓ Przez Magazyn Autoryzowany przed wprowadzeniem towaru do MA
- ✓ Na żądanie właściciela przed odbiorem towaru z MA

Zasady obrotu na RTRS w systemie kursu jednolitego

- ◆ Notowane odrębne instrumenty dla każdego Magazynu Autoryzowanego uczestniczącego w tym systemie kursu jednolitego, oraz klasy towaru
- ◆ Dla każdego notowanego instrumentów publikowana przez Giełdę specyfikacja określająca:
 - ✓ Kod instrumentu nadany zgodnie ze schematem:
PSZ_Z_XXX-NR, gdzie:
 - ◆ Z oznacza klasę pszenicy (B lub C),
 - ◆ XXX - kod województwa, w którym znajduje się dany Magazyn Autoryzowany,
 - ◆ NR – numer porządkowy Magazynu Autoryzowanego w województwie;
 - ✓ Nazwa i klasa towaru rolno-spożywczego;
 - ✓ Przypisanie do jednej z Grup instrumentów,
 - ✓ Magazyn Autoryzowany, w którym złożony jest towar rolno-spożywczy, do którego odnosi się instrument, nazwa, adres, kod magazynu w e-RTRS;
 - ✓ Wolumen (ilość w tonach) towaru rolno-spożywczego odpowiadający jednostce notowania;
 - ✓ Sposób określenia wartości jednego instrumentu;
 - ✓ Sposób określenia kursu instrumentu.
- ◆ Notowania poszczególnych instrumentów prowadzone raz w tygodniu (środa) zgodnie z harmonogramem publikowanym przez Giełdę
- ◆ Mimo identycznych pozostałych warunków dla danej klasy zboża ze względu na różne miejsca składowania towaru, instrumenty nie są zamienne, a ich kursy mogą znacząco się różnić

Harmonogram notowań w systemie kursu jednolitego

Grupa I instrumentów

8:00 – 11:00

Notowania w systemie kursu jednolitego

11:00

Określenie kursu jednolitego i zawarcie transakcji

Grupa II instrumentów

8:00 – 12:00

Notowania w systemie kursu jednolitego

12:00

Określenie kursu jednolitego i zawarcie transakcji

Grupa III instrumentów

8:00 – 13:00

Notowania w systemie kursu jednolitego

13:00

Określenie kursu jednolitego i zawarcie transakcji

– Magazyn Autoryzowany

- ◆ Zabezpieczenie wymagane od składających zlecenia kupna
 - ✓ Depozyt transakcyjny na pełną wartość brutto zlecenia: wolumen x limit ceny + VAT
 - ✓ Wpłacony w dniu poprzedzającym sesję
- ◆ Zabezpieczenie wymagane od składających zlecenia sprzedaży
 - ✓ Towar zdeponowany w odpowiednim dla danego instrumentu Magazynie Autoryzowanym i zaewidencjonowany na koncie sprzedającego w e-RTRS
 - ✓ Najpóźniej w dniu poprzedzającym sesję
 - ✓ Towar tej samej klasy, ale w Magazynie Autoryzowanym innym niż wskazany w specyfikacji danego instrumentu nie jest uznawany

Zasady obrotu na RTRS w systemie aukcji

- ◆ Na RTRS mogą być organizowane tylko aukcje sprzedaży
- ◆ Aukcje sprzedaży zboża prowadzone są na wniosek jego właściciela
- ◆ Właściciel oferowanego zboża musi być Uczestnikiem Systemu Magazynów Autoryzowanych (SMA) nieświadczącym usług przechowywania
- ◆ Przedmiot aukcji
 - ✓ Pszenica klasy A, B i C
 - ✓ Zdeponowana w Magazynie Autoryzowanym wnoszącego o aukcję
 - ✓ Zaewidencjonowana w e-RTRS przez ten Magazyn Autoryzowany
- ◆ Ilość, jakość i klasa towaru wskazane przez Magazyn Autoryzowany
- ◆ Minimalny wolumen aukcji to 250 ton pszenicy tej samej klasy (musi być wielokrotnością 25 ton)

Wniosek o przeprowadzenie aukcji

- ◆ We wniosku Oferent określa:
 - ✓ Proponowany termin aukcji
 - ✓ Rodzaj i klasę oferowanego towaru
 - ✓ Ilość oferowanego towaru
 - ✓ Limit ceny – minimalną cenę sprzedaży
 - ✓ Magazyn Autoryzowany, w którym towar jest złożony
 - ✓ Kontrahenta (sprzedającego) - jego unikalny kod e-RTRS
- ◆ Wniosek należy złożyć z co najmniej 7 dniowym wyprzedzeniem
- ◆ Po otrzymaniu kompletnego wniosku Giełda wyznacza i publikuje termin i harmonogram aukcji

◆ Zabezpieczenie wymagane od Oferenta

- ✓ Towar zdeponowany w Magazynie Autoryzowanym i zaewidencjonowany w e-RTRS
- ✓ Wadium
 - ◆ W wysokości wyznaczonej przez Izbę Rozliczeniową, proporcjonalne do ilości towaru
 - ◆ Wpłacone na dwa dni robocze przed aukcją
 - ◆ Podlega zwrotowi w 21 dniu po aukcji pod warunkiem prawidłowego rozrachunku w towarze
 - ◆ W przypadku braku prawidłowego rozrachunku w towarze przepada na rzecz kupujących

◆ Zabezpieczenie wymagane od składających zleceń kupna

- ✓ Depozyt transakcyjny na pełną wartość brutto zlecenia: wolumen x limit ceny + VAT
- ✓ Wpłacony w dniu poprzedzającym aukcję

- ◆ Składanie, modyfikacja i wycofywanie zleceń tylko podczas fazy przyjmowania zleceń określonej w harmonogramie aukcji
- ◆ Zlecenie określa:
 - ✓ Kod instrumentu przypisanego do danej aukcji
 - ✓ Wolumen - liczbę instrumentów/ lotów, z których każdy odpowiada 25 t pszenicy
 - ✓ Limit ceny – maksymalna cena kupna
 - ✓ Członka Giełdy składającego zlecenie
 - ✓ Kontrahenta, na rzecz którego zlecenie jest składane - jego unikalny kod e-RTRS
- ◆ Zlecenia weryfikowane są pod względem posiadania zabezpieczenia finansowego w przypadku zleceń kupna (100% wartości) i posiadania zdeponowanego towaru w przypadku zleceń sprzedaży (100% wolumenu).

- ◆ Rozstrzygnięcie aukcji bezpośrednio po zakończeniu fazy przyjmowania zleceń
- ◆ Zasady realizacji zleceń (zawierania transakcji):
 - ✓ W systemie aukcji realizowane są zlecenia kupna (uczestników aukcji) z limitem ceny równym lub wyższym od limitu ceny w zleceniu Oferenta,
 - ✓ Zlecenia realizowane w kolejności wynikającej z limitu ceny – zaczynając od zleceń z najwyższym limitem
 - ✓ Zlecenia z takim samym limitem realizowane wg pierwszeństwa złożenia
- ◆ Aukcja jest nierozstrzygnięta i nie dochodzi do zawarcia transakcji jeżeli najlepszy limit ceny w zleceniach kupna jest niższy niż limit ceny określony przez oferenta we wniosku o otwarcie,

- ◆ Rozliczenie finansowe
 - ✓ Obciążanie rachunku kupującego kwotą brutto transakcji (ilość towaru x cena, powiększona o VAT) w pierwszym dniu roboczym po aukcji
 - ✓ Uznanie rachunku sprzedającego kwotą brutto transakcji w 21 dniu po aukcji oraz zwrot wadium, pod warunkiem braku udokumentowanego i uzasadnionego zgłoszenia przez nabywcę zastrzeżeń do rozrachunku w towarze przed upływem 18 dni od aukcji
 - ✓ W przeciwnym razie zwrot kwoty transakcji na rachunek kupującego oraz przekazanie mu wadium w wysokości proporcjonalnej do wolumenu transakcji

- ◆ Odbiór towaru z Magazynu Autoryzowanego
 - ✓ Magazyn zobowiązany umożliwić odbiór towaru najpóźniej do 21-go dnia po aukcji
 - ✓ Na podstawie uzgodnionego harmonogramu
 - ✓ Po przedstawieniu dokumentu odbioru wygenerowanego w e-RTRS
 - ✓ Bezpłatny wyładunek oraz weryfikacja jakości wydawanego towaru w laboratorium Magazynu lub laboratorium zewnętrznym, z którego usług Magazyn korzysta

- ◆ Prawo zgłoszenia zastrzeżeń przez kupującego
 - ✓ Przed upływem 18 dni od aukcji
 - ✓ Jeśli Magazyn nie udostępnił towaru do odbioru w wymaganej ilości
 - ✓ Lub towar nie spełnia standardów jakościowych dla danej klasy
 - ✓ A strony nie uzgodniły pomiędzy sobą sposobu rekompensaty braków
- ◆ Zgłoszenie do Giełdy na formularzu opublikowanym przez Giełdę
- ◆ W przypadku nieprawidłowej jakości towaru konieczne załączenie wyniku badania z Laboratorium Odwoławczego
- ◆ W przypadku uznania zgłoszenia przez Giełdę odstąpienie od transakcji przez kupującego i przepadek wadium sprzedającego

- ◆ Następuje z momentem aktualizacji stanów posiadania towaru na kontach uczestników w e-RTRS
- ◆ W dniu sesji/aukcji zgodnie z zawartymi transakcjami
- ◆ Informacja o zmianach przekazywana do Magazynu Autoryzowanego przechowującego towar
- ◆ Od momentu wpisu w e-RTRS nabywca może rozporządzać towarem jako właściciel
- ◆ Magazyn Autoryzowany świadczy usługi składowania towaru dla nabywcy na warunkach Regulaminu uczestnictwa w Systemie Magazynów Autoryzowanych
- ◆ Dla towaru zakupionego na sesji nabywca ponosi koszt przechowywania towaru w Magazynie Autoryzowanym od dnia następnego po transakcji
- ◆ Dla towaru zakupionego na aukcji, nabywca bezpłatnie przechowuje towar w Magazynie Autoryzowanym przez 21 dni po aukcji

Anulowanie transakcji – składanie wniosku

- ❖ Wniosek o anulowanie transakcji znajduje się na stronie internetowej TGE – o giełdzie / regulacje
- ❖ Wniosek powinien być złożony nie później niż **15 minut** po zawarciu transakcji – **e-mail z wypełnionym formularzem wniosku lub jego skanem, wysłany ze zgłoszonego do TGE adresu maklera wypełniającego wniosek**
- ❖ **Złożenie wniosku musi zostać potwierdzone telefonicznie przez wnioskodawcę**
- ❖ Druga strona transakcji wyraża lub nie wyraża zgody na anulowanie transakcji – **e-mail**
- ❖ W jednym wniosku można wnosić o anulowanie wszystkich błędnych transakcji zawartych na podstawie **jednego błędnego zlecenia**

Zarząd Giełdy lub upoważniony przez Zarząd pracownik Giełdy podejmuje decyzję o anulowaniu transakcji

Dziękuję za uwagę

Biuro Operacji Giełdowych
Towarowa Giełda Energii S.A.
ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa
DN@tge.pl

